

Bomhaj Bóh!

Cizblo 2 |
12. januara

Lětnik 6.
1896.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy kobotu w Esnolerjez knihiziscežeru w Budyschinje a so tam dostacž sa schtwórtlětnu wicheptatu 40 ny.

1. njedzela po tsjoch kralach.

Pj. 31, 16: Mój czaß steji we twojej ruzy.

Mało krocjelow bmy halle do noweho lěta czinili; je wschēm wješelom a bolosczu, i nadziju a starosczu wone hišcže czēmne wšched nami lezi. Duž budžmy hotowi a stykńmy bebi ruzy a prajmy: Mój czaß steji w twojej ruzy. To je rjane słowo na nowe lěto, jednore a trošynliwe so kóždeho, powuczaze so wulkeho a małego. To słowo je nam kšecižijanam, kotsiž mamy žiweho Boha, kotruž je wschitke wložy na našej hłowje psch-rachnowač, bjes kotrehož wole žadny wróbl i tšehi njepadnje, wuczinjena wěz. Njesapomńmy pak, so tajke pšnacze njeje wot człowjekow aniž psches człowjekow, ale psches šjewjenje žiweho Boha do kwěta pschischo. Bóhanjo hač do dženš-ničeho dnja nicžo wo tym njewjedža, so jich czaß w Božej ruzy steji; pak bebi woni myšla, so steji w jich šamšnych rukach a so móža po šwojim ipodobanju i nim czinicz a skutkowacz, kaž so jim sesdanje — pak bebi myšla, so jich czaß w rukomaj druhich mozow steji, njech so to šurowi knježa, móžni njescheczelo abo ški duchoj. Škóuczuje je jich wjele, kotsiž bebi myšla, so jich czaß steji w rukomaj pschivada, šteje hodžiny, njebožowneho wotkuda. W Israelu šamym, hdžez bešche so Bóh šam šwojemu ludu šjewit, wjedžachu: Mój czaß steji w Božej ruzy. W tym so jašne pšnacze šjewi: Bóh je mi kónž wotšynł a tón tež wostanje. A kaž wo człowjekach, tak wjedžachu wo šemi, so w tym wot teho šujesa postajenym czašu šwój kónž

šmėje. To pšnacze bešche mužam stareho šluba wulka hnoda. Hdžz bešche David w 139. psalmje prajit: Twojej woczy stej widžitej tón njedokonyjny plód mojeho cžeta, a bechu wschitke dny do twojich knihow šapšane, kotrez bjež dyrbjachu a tych šamych hišcže žadny tudy njebešche — šawola wón i džaknym wješelom: Šak drohe so wschede mnu, Božo, twoje myšle! Šak wjele drožšche dyrbjate nam šchescžijanam tajke myšle Bože bjež, dokelž je nam Bóh w Šhryštusku prawje jašnje šjewit, tak wyšoto bmy pola njeho wazeni, tak wón naš šwěru hlada a naš je wschēm, šchtož bmy a mamy, niz jenož w šwojimaj rukomaj, ale tež na šwojej wutrobje nošy. My móhli bebi myšlicž: Njeje naša šemja w wulkej štwórbje a na šemi bjes tyšaz milionami jenotliwy człowjek kaž proščł, kaž krepla w morju? A tola: Tež naš czaß w Božej ruzy steji. Njeje nam Bóh šjawnje šjewit, tak wěcže wón czaß wot-měri a wschitko w prawym czašu wuwjedže? A kaž bešche tón šbóžnit pschi kóždej krocželi šwojeho žiwjenja wot teho pschekwědcženy: Mój czaß w Božej ruzy steji. „Moja hodžina (šchtunda) hišcže pschischo njeje — hlaj, hodžina pschindže.“

Tež my wěmy: Naš czaß w Božej ruzy steji. Ale so my to wěmy, hišcže njewuczini, wjele bóle wot teho wotwišuje, hač to słowo šwoju móž nad nami wopokaže. Šubi bratiša a šotry, wopomnicže: Wěcže mi, so niz jenož džeh a hodžina wascheho kónža je zyle wěcže wot Boha postajena, ale tež, so kóždy wotomik wascheho žiwjenja w jeho šylnej ruzy, kóžda krocžel pod jeho hnadnym wo-

dženjom steji? Wericze wescze, so w Bozim wodzenju žaneho pschpada njeje, — so blyst, kotryž i mróczałkow kapnje, wichor, kotryž wuje, tykazy po idaczu małe pschiczynty kotrej maja tola tajke wulke sczěhwy sa jenotliweho a sa zyle ludy, — wericze wy woprwdze, so to wschitto, w wschedomózneju ruzy žiweho Boha steji? A, luby kobotichesczijano, wericsh ty woprwdze, so twój czaß tež niz w rukomaj drubich człowjekow a drubich mozow leži? Spytowanje k temu je blisko. Kelto dželaczeryjom a słužobnych je w rukomaj njeßwedomliwych knježich, kelto žonow a džeczi w rukomaj burownych mužow a nanow! To je spytowanje blisko so praszecz: Gdze je nětko našch Bóh? Ale pscheczitaj bebi 31. psalm, kotryž je runje i tajkeho spytowanja rodzeny. Tež psalmista je wot nje-pscheczelow wobdaty, kotryž jemu sa czesczu a žiwjenjom steja, vschi tym wschēm praji wón: „Sa so iraduju a swjebelu so na twojej smlinosczzi, so ty na moje hubjenstwo pohladasch. Sa mam nadžiju k tebi a rjeknu: Ty by mój Bóh!“ Godžina dónđe, w kotrejž wschitzu, kotryž na teho knjesa czakaju, nashonja, so je tón knjes kwerny, so žadny pschypad, žana człowiska slynoscz nad nami mozy nima, ale so našch czaß w Bozej ruzy steji, so ani nětčizsche ani pschichodne naš wotdželicz njemóže wot lubosczje Bozeje. Wericsh ty to woprwdze? Potom wsdaaj so tež wschittich stysknowych starosczow, wscheje póhanskeje bojosczje; domer so temu, kotryž modlitwy wußtychi, kotryž kóždu kroczel se swojim wócžkom wodži a naš žanu hodžintu nascheho žiwjenja se swojeje kwerneje ruki njepuschczzi.

Teho dla pak je tež nusne, so ja swój czaß sam se swojej wolu do jeho ruki položu, so ja wschestanu sam na bebi roskasowacz, so so teho wostaju sam swój kwobodny knjes bycz, so ja swoju wolu a wutrobu a i tym swoju ruku a nohu, swoje wócžo a wucho, wichitto schtož mam a slym, jemu samemu pschewostaju. Bóh je człowjeka kwobodneho stworił, teho dla móže wón hinał, hacž Bóh chze. So bych jemu wschitto schtož slym a mam, pschewostajicz mohł, dyrbyu ja najprjedy swoju njemóž bjes Boha, swoju khudobu a hrěch, swoje zyle hubjenstwo bjes Boha, hubjenoscz swojich samowuolonych puczow pósnacz, tak so wotolo bludžu, so žaneho woprwdze sbožowneho dnja nimam. A potom dyrbyu tej ruzy sesnacž, do kotrejž dyrbyu swój czaß položicz. A so mohł bebi jej zyle blisko wobhladacz, je jej Bóh w Khrystuŝu Jesuŝu sam na semju dele wupschestrěł. Wón je ta ruka, do kotrejž móžesch so stroschtnje podacz. Tón, kotryž so w Bethlehemje sa tebe człowjek sczini, kotryž 33 lět na semi khodžesche a je dobrotu czinił, so kłepi widžachu, khromi khodžachu, hluchi slyschachu, so buchu wußadni wucziszčeni, kotryž mormnych sbudži a khudym ewangelijon předomasche, kotryž na schizju sa tebe wumrje a dženska hisczje i wupschestrjennmaj rukomaj wschittim pschiwola: Bójce kem wschitzu, kiz wy spróžni a wobczezeni scze! — wón je ta ruka Boža, do kotrejž dyrbišch so položicz. Jemu so pschepodaj polnje a stroschtnje; njedaj jenož Bohu i jeho rukomaj twoje žiwjenje sapschimnycz, tež ty dyrbišch twój czaß, twoje žiwjenje, twoju wutrobu a twoju wolu do Bozeju rukow položicz, tón pucz hicž, kotryž wón tebe wjedže, kwerny bycz w twojim powołanju, runjež je niske psched człowskimi woczemi — tež we wschēm horju so do kwerneju rukow Jesuŝoweju položicz a proßycz: Twoja wola so stañ! Mój czaß steji w twojej ruzy!

Samjen.

Zalozne dny w měsce Altona.

Psched wjazny dyžli sto lětami bē w měsce Altona pobožny předar, i mjenom Sasse, žiw. Wón so njebojesche tyh, kiz czělo morja, duschu pak njemóža moricz; wón so bojesche sferje teho, kiz móže czělo a duschu w heli skasycz. Teho dla předomasche wón Bože kłowo se wichej wjebelosczju a njebojesche so, wulkm a malym, bohatym a khudym wernoscz prajicz. To nichtó drubi lēpe njewjedzesche, hacž radny knjes Gosleben. Wón bē jara bohaty muž a mějesche teho dla w měsce wulku móž. Wscho po jeho woli džesche. Ženož jeniczi człowjek džesche czicho a wjebete po swojim puczju wo móž a bohastwo radneho knjesa so njestarašo. To bē předar Sasse.

Radny knjes lubowasche blyschezate swwjedzenje a swětne rosproschenje. Wón mějesche so, tak tamny bohaty muž wschēdnje derje w krašnym wjebelu. Pobožny předar, kiz po Bozim kłowje tajke žiwjenje ani lubowacz ani sa scheschizijanske mēcz njemóžesche, mějesche sa swoju pschislychnoscz, bohatemu a nahladnemu mužej, tak hušto by skladnoscz byla, pscheczelnoscz, ale pak tež khutnje wo tym wernoscz prajicz. Žako so to jemu žako sta, wotmolwi radny knjes huwnje: „Sa praju to wam sa wschōn pschichod, knjes předarjo, swontach žyrkwe njedam bebi i žyla žaneho předomanja lubicz. Předujež moje dla i kłetti tak wjele a tak dolho hacž chzeče, ale i tym je doseč. Džeczinicz-li po tym, budža waß na prawy pucz pschiwjescz a to tak, so budžezče hisczje dolho na to spominacz. Předar snapscheczimi i czichej myßlu, ale khutnje: „To drje njeje nusne, nje na prawy pucz pschiwjescz. Bohu budž džak, ja slym na tutym puczju. Wli je pak jara žel, so dyrbyu wam prajicz, so seže wy na wopacznym a slym puczju. Wy dyrbicze mēschczarow na pucz bohobojasnosczje, porjada a dobrych počinkow pschiwjescz. Wy pak ludžom hubjeny pschiklad dawacz a jim pokasacz, tak so njedžela wotkwjeczjuje, tak so brjuch pschibóh czini a tak maja so wot swjateho ewangeliona wotwobrocžicz. Wsiche teho njemóžu w tym powołanju, kotrej je mi mój Bóh a sbóžnik dał, mjelczecz. Sa chzu a budu swój et wotewricž, tak derje, hacž jamožu, a po Bozim kłowje wuczicz a khostacz, napominacz a trochtowacz, tak je to prawje.“

Radny knjes so wot předarja huwny wotwobroczi a džesche roshorjem prjecz. Žak wulka bēsche jeho móž, wón so njebojesche temu mužej nēscho nacžinicž, kiz pod Bozim schittom stejesche a kotrehož wschitzu sprawni mēschczenjo wutrobnje lubowachu. Wón chzysche so na nim wječicz. Předar Sasse mějesche tež swoje wjebete a radny knjes bē rospudženy, jemu te same do žyla skasycz.

Njedaloko wot žyrkwe, w kotrejž Sasse předomasche, ležesche małe slydlišczjo, na kotrymž schēcz abo slydom khudobnych a na pol rospadanych hētow stejesche. Tuto slydlišczjo i tymi khěžkami slyšchesche městju Altona. Dolež bebi nichtó tute khudobne twarjenje najecz a mēschczanska rada je ani wuporjedžicz ani i nowa natwaricz nochzysche, bēchu wot wjazorych lět kem předarjej dowolili, je sa smlilne wotpohlady wuzicz, Wón sam sa swoje pjenjesy a sa smlilne dary swojich pscheczelow a wußadnych tute hētju wuporjedžicz da a istny i domjazej nadobu wuhotowa. Potom bē wón do nich khude, stare wudowy a wopuschczene slyrotki pschiwjal. To slydlišczjo bēsche tak prawje jeho wutrobnja wjebeloscz a radoscz. Tu pschewywasche wón nēkotru hodžintu, rēczesche i tymi žonami wo Bozim kłowje, spēwasche a hrajkasche i lubymi džeczattami. Sdyž by předar Sasse pschischol, bychu wulzy a mali w khudobnych hētach rōdla žyrkwe wyskali. Tēdom tam schtyri wudowy bydlachu, jedyn khudy wobstarny pošlyžobnik, kiz bē na bitwischczju nohu shubił, a slydomnacze slyrotkow. Žiwnoscz sa tute 22 wußobow bu wot smlilnych darow, kotrejž předar w měsce Altona sbērasche, saplacžena. Tute dary wschaf njedoßahachu, ale schtož pobrachowasche, bu pschezo předar Sasse jako „njeßnaty pscheczel“ pschidał. Sdždy w měsce derje wjedzesche, schto je tutón „njeßnaty pscheczel“, ale nichtó njerēczesche wo tym, ani jeho mjeno njemjenowasche. Žena tutych schtyri wudowow, rosmna, pilna a pobožna žona bē sa macž wbohich slyrotkow, wobstarny pošlyžobnik pak i jich wuczeryjom. Wón wschaf móžesche jenož i wulkej nusy a próžu czitacz a pißacz, ale sa to móžesche rjane bibliske stawisny se stareho a noweho testamenta tak duschnje a derje powjedacz, so mějesche předar Sasse swoje wjebete na tym.

To wjebete bēsche, kotrejž chzysche sly radny knjes předarjej skasycz. Jedyn džēñ duchownemu wot mēschczanskeje rady list pschijnjebechu. Wón bē 17. februara 1711 pißany a w nim stejesche,

so dyrbi wón ja schtyri njedzele bydlischežo a khezki wurumowacž, dokelž maja ja druhe wotpohladanje klužicž. S wulkej srudobu hiščeže naišoni, so chyzchu sabawny dom a rejwanstu kubju na tamnym bydlischežu, kotrež bē jemu tak lube a drohe, natwaricž. Wón džěsche hnydom k mješčanošče a proščesche wo wróčenje tuteje pschitajnje. Tón pak pokafa jeha na radneho knjesa Hofleben, kiž mješche tu wěz w ruzy. Duchowny chwatašche hnydom k njemu. Po dolhim čakanju bu wón k njemu dowjedženy a jako bē jemu swoju wěz powjedal a wutrobnje prošyl, so by so nad khudymy wudowami a byrotkami kmlieč chyzl, wotmolwi Hofleben: „Derje, chzu wam k lěpschemu swój hlěb wotedacž, hdyž wy te kłowa wróče wošmjeće, kotrež seže psched krótkim fe mni prajil, so ja mješčanow k čertej wjedu.“

„Sa so njedopomnju, so bym tajke kłowa k wam rěčal“, snapschecžiwu duchowny.

„Hdyž tež runje tuto kłowo nješče trjebali, wašcha rěč tola na to džěsche“, prajesche radny knjes. „Wy wošmjeće po tajkim tele kłowa wróče?“

„S wutrobu rad“, wotmolwi Sasse, „hdyž seže wy swoje žiwjenje a khodjenje pscheměnil.“

„Sa njetrjebam ničžo pscheměnicž, tež na to njemyšlu“, wotmolwi bohaty muž, „ale wy dyrbicže wuprajicž, so ludži na njeprawe pucže njewjedu.“

„Hdyž wam prawje rošymju“, so duchowny prajesche, „žadacže wy, wote muje klyšchecž, so wy ludži na pucž do njebjěš wjedžecže?“

„Do njebjěš? to nochzu prajicž, ale s najmješča niz na pucž do hele. Wy móžecže šebi myšlicž, jštož chzecže; ja pak šebi myšlu, so bym na prawym pucžu a chzu na nim wostacž.“

„Seže wy tež teho wěšty“, woprašča so pobožny duchowny s hnutym hložom, „so wy po pucžu do njebjěš khodžicže? Hdyž Wóh waš w tutej nozy wotwoła, wěšče wy zyle wěšče, so budže wašch džěl a herbstwo pola tych, kiž šu w pobožnošči a sprawnosči temu knjesej klužili?“

Bohatty radny knjes khwiklu mjelčesche. Těho šwědomje rěčesche wótšicho, hacž so by wón na tuto prajenje „haj“ wotmolwicž mohł. Potom wón džěsche: „Wy myšlicže šebi po tajkim, so bym šhubjeny a šatamany?“

„Ně, nanihdy“, snapschecžiwu Sasse. „Wy štejicže hiščeže w čažu Božeje hnady. Krej Šesom Khrysta, Božeho Šsyna, kiž je hrěchi zyleho šwěta nješł, móže tež waš wučžicžicž. Ale wy dyrbicže pokutu čimieč, wot wašchich hrěchow so wotwobrocžicž a so k temu šwěrnemu šbóžnikaj pschibrocžicž. Hdyž wy to nječimieče, džecže wěčnemu škaženju napschecžiwu. Čěho dla chzecže wy to? Šesuf je šwólunowy, waš horje wšacž a wam wšchě hrěchi, kiž seže wy pschecžiwu Bohu a čłowjetam činili, s hnady wodacž.“

„Sa, ja bym hrěšičł pschecžiwu Bohu a čłowjetam?“ wołasche radny knjes s wulkim hněwom. „To je pschewjele, mi tajke hanjenje prajicž. Džicže, mój knježe! Sa nochzu wot wašcheho předowanja ničžo wjedžecž, nochzu s wašcheho rta žaneho kłowčka wjazy klyšchecž. Sa schtyri njedzele dyrbja khezki a zyle bydlischežo pódja žyrtwje wurumowane byč.“

Wjele mješčanow so hiščeže prózowasche, wot mješčanškeje rady pschemějenje wuskutkowacž. Ale to ničžo njepomhašche. Radny knjes Hofleben bē twjerdže rošbudženy, duchownemu Sasse jeha wješele do zyla škasčez. To bēšche 13. mērza lěta 1711, schtyri dny do teho čaža, so dyrbjesche bydlischežo wurumowane byč. Duchowny bē hižo pschihoty činil, šwojich wulkich a małych lubuščtow šam do šwojeho doma wšacž. Duž pschepoda jemu bohatty mješčan a dóžacž, s mjenom Büchlar, khezku a šahrodu, kiž jemu klyšcheschtej a bēšchtej hodžinku wot města Altona šdalenej. Khezka bē, kaž ja khude wudowy a byrotki natwarjena a a šahroda wobydlerjam došč žadu a warjenja postičesche. Mała kufa dyrbjesche hiščeže džěčom měštno k hrastanju byč. Mišchtr Büchlar so wobarašche sa tuto bydlischežo jenicžki krosch bracž. „Sa dyrbjal so bojecž“, prajesche wón, „so Wóh luby knjes wšchěm mojim dóžcam rošpadacž dawa, hdy bych jenicžki krosch sa to wšal.“

16. mērza lěta 1711 so džiwny čah s mješčanškimy wrotami won hibasche. Do přědka w šwojej mješchniškej drasče duchowny Sasse džěsche. Wón špěwasche s jašnym hložom 23. psalm: „Tón knjes je mój paštyr, na ničim ja nusu nješmēju.“ Šady njeho macž byrotow džěsche, najmješče džěčatko na šwojimaj rukomaj

mějo. Dvě druhej džěšči, jeje drasty so džeržo, s njej bēžeschtej. Potom tsi druhe wudowy pschindžechu, s kotrychž kóžda sa ruku džěčžo wjedžesche. Na to pschindžechu drohe džěčči dvě a dvě hromadže. Na pošledk pošlužobnik štuwasche a džeržesche na porjad mješ džěčimi. Wulka ludowa črjódka so šendže, čah wohladacž. Šprawný Büchlar čah psched durjemi powita. Šako duchowny Sasse psches proh pschecroči, praji wón: „W mjenje teho Wótza a Šsyna a šwjatebo Ducha! Tuto měštno dyrbi „Christiana“ rěfacž, pschetož wono budže templ Šesom Khrysta a wobydjenje jeha džěčči.“ — „Šamjen!“ prajesche mišchtr Büchlar; „šamjen!“ wołasche zyla črjódka s wulkim a hnutym hložom. To bē wješely džěš sa pobožneho duchowneho a jeha pschecželow. Dokelž bē miše nalěne wjedro, zylu črjódu na luzu šhromadži, džeržesche hnujazu rěč a měštno s modlenjom a špěwanjom pošwjecži. Mišchtr Büchlar bē kšofej a khlěb sa wofschewjenje pschihotowal. Šwožowny duchowny a jeha pschecželjo, wudowa a byrotki wješely a lubošny šwjedžen šwjecžachu.

Dolho njetrajšesche a khudobne khezki pola žyrtwje buchu šwottorhane. W špocžatku 1713 bu wulkotny sabawny dom na tym šamym měštnje natwarjeny, hdyž bēchu psched krótkim hiščeže wudowy a byrotki teho pobožneho duchowneho bydlile. W domje bē wulka a pschua rejwanška kubja, kotruž radny knjes Hofleben šam s wulkim pschym balom pošwjecži. Šichi tym wiuwo a piwo s rěkami bēžesche a woni wšfachu a harowachu s wulkim hložom. A pschi tym njebēchu tak šbožowni, kaž bē duchowny Sasse se šwojimi pschecželemi na tamnym nalětnym dnju na luzu byl. (Škóncženje.)

Troscht ja žarowazny.

W Barlinje je so psched krótkim wopomnjecža hódne ewangelške towarštwu wot šchescžijanszy šmyšlenych muži šaložilo, kotrež chze žarowazny troschtowaze liščiki rošdžělecž, hdyž je jim šmjercž lubeho wšala. To je wopravdže rjane šwědčjenje bratrowškeje lubošče, kotraž chze tehdom bližšchemu s njebjěškim troschtom blifko štipicž, hdyž so wutroba wopušchčžena čzuje a čłowški troscht pomhačž njemóže. Duž tež je to towarštwu na kóžde wašchne podpjeranja hódne a my šmy teho pschekšwědčjenja, so tež te wopravdže hnujaze a troschtowaze liščiki w Šserbach rošschěrjenje namašaju. Špomnjene towarštwu je hižo wulku ličžbu tajkich liščikow džiwajo na wšchelate pady wudało a my podamy w šerbškim pscheložku nětotre tajke troschtowaze liščiki, so bychu temu, kotryž so šnano runje s tajkej srudobu nošy, s troichdom byle a druhemu s powučženjom, kaš ma so troschtowacž, hdyž šmjercž tež junu wo jeha durje kłapa, kotraž wšchaf nimu žaneho doma nješdže. S rjanej nadžiju napjelni naš sežehowazy liščik, wot teho towarštwu wudaty s tym napiščmom:

Sašowohladanje!

1. Kor. 13, 12. Wy hladamy nětk psches šchpihel w potajnym kłowje, tehdy pak wot woblicža k woblicžu.

Sašowohladanje! Wohladamy so junu šašo? Wohladaja so wšchitzy šašo, kotrychž luboščž šjednocža, kotrychž pak je šmjercž džělila? A budu tež ja we wěčnej domišnje s nowa k wam so štowaršchicž, wy moji lubi, kotřž seže wy domoj šaschli? Moje towarštwu s wami bēšche tajke krótki. Sa waš lědy prawje wažicž nawuknych. Sa šym wam wjele winošty wostal. Sa so wam doščž dodžakowal nješšym sa wašche njelicžonne dobroty. Sa dyrbju hiščeže šhonicž, hacž seže mi to, jštož šym nad wami šhrěšičł, wodal. A zyla pošnoščž našcheho doměrjenja bjes nami hatle šafčěwasche, jako wy domoj šaidžeschče a prawe rošwivanje teho, jštož w našchim žiwjenju so k njebjěškam wobrocži, najrjeničheho po tajkim, najšwjecžičheho, najlěpscheho — so hatle šapocža, hdyž šmjercž rjane kčženja rošbi. D, wy moji lubi, kotrychž ja s najdrožšchimi wšchitkich mjenow, kotrychž ja nana, macžer, bratra, šotru, šyna, džowku, mandželškeho, mandželšku, pschecžela, kotrychž ja štajnje s lubošču a žedženjom njemju: šmēju ja waš šašo?

Čim móžnišča je šmjercž wokoło naš, čim móžnišče je žiwjenje, kotrež je nam šchryštuš pschijesł. Psched Bohom šu woni živi, našči lubi šemrjecži. Či, kotrychž ja lubuju, nješku šanicženi, woni tu šu; sa mje tu šu, kaž ja sa nich tudy; hromadže klyšchenje w lubošči, kotrež so nihdy nješcheměnja, rukuje sa hromadže pschindženje we wješelu, kotrež kónza nima. Kaž ja waš namašach na šemi bjes teho, so bych waš

pytal, tať so my čim wěćzišcho jašo namakamy w njebješčach, hdyž je nětko našče horze žadanje, so pytač. Šchto mamy so bojecz? Našča lubošć je Boža; našch pschichod je Boži; wschitkich njebješow njebješa so Bože. Šchto mamy so bojecz? Budž stroschtny! Wschaf domjazy směrom rěsno du, hdyž rěča: Na jašowohladanje! Nječ je to na wječor abo na jutšje abo sa lěto.

Al wy džěči nadžije chzeczje bjes měra bycz, hdyž pschi rowje tež hinať njerěta? Je to w čěłazym čašu tajki wulki rosdžěl, hacž so pschi džělenju praji: Na wječor abo na jutšje abo sa lěto? Je to pola teho wschedomózneho tež najmjeišchi rosdžěl, hacž so džělazemu ruku dasch na wós abo na lódž, abo — do rowa! — Wy nješmjecze srudni bycz, kiž wy do teho horjestanjencho wěćze! Wny nječamy žarowacz jako tajzy, kotšiz žaneje nadžije nimaju. W duchu njebješcho pschichoda chzemy so džělicz, hdyž hodžinka pschińdže a hromadže khodžicz, kaž dolho šmy hromadže na puczju.

Njeje dha pať ta nadžija horjestacza pschecziwo rošomej a stejščezu džěbnješeho pšnacza? Šwonkowny wobras wězow so drje pscheměnicz da, ale dale njeńdže, ani do sady ani dale won. Wurasu: „Nichtó“, „ničó“ abo „nihdže“ so ani wukładowacz njemóža. Čłowjek džě w šmjerczi s čěła.

Wón je byczje a teho dla njemóže pschestacz bycz. To je njemózne, so mohło byczje ničó bycz a nihdže hicz. Něhdže dyrbi pschińcz a něhdže dyrbi woprawdže pschewywasz. Čěło móže so do procha pschewobrocžicz, pschetož s procha je so sežinilo. Macžina móže so šwonkownje pscheměnicz. Duschu pať to nje nastupa, dofelž je žaneje sachodueje macžiny njewobsteji. To hižo rošom wuczzi, so duscha, hdyž je do bycza stupila, wjazy pschestacz njemóže. Kaž khětsje čłowjek čěło a tón šwět wopuschczzi, dyrbi wón něhdže hicz a hdyžkuliz to je, wón šmėje wěćze te wošebnosczje na šebi, kotrež mějesche w šmjerczi. Šwětlo Božeho šłowa nam tu wěrnoscz wobkruca. Teho dla pschipowjeda nam tón šbóžnik jašowohladanje a čzi pobožni stareho šłuba, kaž tež rzi japoschtoljo so do jašowohladanja po šmjerczi wěřili.

David, jako běšche jemu jeho džěčzo wumrjelo: „Hdyž je džěčzo wumrjelo, čěho dla dyrbiat ja so posczicz? Móžu so tež jašo pschuwjecz? Ja derje k njemu pocžahnu, ale wono njebudže jašo te mni pschińcz.“ (2 Sam. 12, 23). Šchto te šłowa druhe praja, hacž so mějesche David nadžiju šwoje džěčzo w tamnym šwěćze jašo wohladač? To běšche wěćze nadžija, kotraž jeho troschtowasche a jemu šyly wotrewasche. Džělenje njedyrbješche na pschezo bycz.

Šawol pišche na Thešaloniškich (1 Theš. 2, 19): „Šchto je našča nadžija abo radošč abo tróna, s kotrež so bychmy khwalili? Njeječe tež wy to psched woblicžom naščeho šnješa Jesom šhrysta na jeho pschichod?“ Šawol wě, so wón šwojich lubych wěřaznych w Thešalonichu na dnju pschichoda šhrystusa jašo wuhlada. Wón so teje myšle wjeřeli, so jich na šudnym dnju wot woblicza k woblicžu wuhlada a so dyrbi s nimi a pola nich psched trónom šhrystusowym štač a prajicz: „Tu šym ja a te dusche, kotrež so mi dowěřene.“

W tym šanym ličje troschtuje japoschtol: „Ja pať wam, lubi bratiša, nochzu samješčez wot tych, kiž wuřnyli so, so njebyščeže žarowali jako čzi drušy, kotšiz žaneje nadžije nimaju. Pschetož hdyž my wěřimy, so Jesuř wumrjel a stanyl je, dha budže tež Bóh tych, kiž wuřnyli so psches Jesuřa, s nim pschuwjecz.“ 1 Theš. 4, 13-14. Ženož tehdy je to troscht, hdyž my našchich dokonjanych jašo wuhladamy. Japoschtol praji: Bóh waschich wuřnjonych s šhrystusom jašo pschuwjědže. Wy njeječe na pschezo džěleni. Wy so jašo wohladače.

Duž njebudže nam nješjo zuse město, hdyž tam dońdžemy. Naš to šymne, zuse čzuczje njeczščezzi, so my ničó wo naščej domišnje njewěmy. Wny budžemy so kaž domach čzucz a wschitkich tych wohladač, wo kotrychž šmy w šwjatym piřnje čitali. Wny budžemy jich wschitkich šnacž a wošebite hnadne dary kóždeho pšnacž. Wny Jesuřa wuhladamy a budžemy pola teho šnješa kóždy čaš. Našchi lubi, kotšiz so w šhrystusku wuřnyli, tam na naš čakaja. Našchewoči jich woblicžo jašo wohladatej, našchewuřchi jich hłóš jařlyšchitej. Kažte budže to wjeřele jašowohladanja po štyřnym šonje šěiščeho žiwjenja! Potom budžemy šebi wo našchim šonje powjedacz a wo džiwach krašnosczje,

w kotrež šmy wotuczili. Wny džěłachmy so w srudobje a šěńdžachmy so jašo w wjeřelu. Wny džěłachmy so w čěćpěuju, w bolosczach, w štyřnosczach a hubjenosczzi a so jašo namakamy w pschekrařnjemym čěle. Al ženje so wjazy njeđžělimy, ženje wjazy nježarujemy, pschetož tam njebudže žana srudoba ani wolanje ani šyly, šame wysťanje: tón šnješ je wschitko derje čzimiť! Wny budžemy hromadže w šwětle pšnacž, šchtož běšche tudy na šemi čzěmne a budžemy jařłobowacz do šhwalby teho, kotryž je naš po prawym puczju wjedł a do města je šlotymy hařami pschuwjedł, hdyž směrom bydlimy.

(Wokracžowanje.)

Špokojnoscz.

Psched wjele lětami běšche móžny a bohaty kral živy, kotryž mějesche wschitko, po čzimž šebi jeho wutroba žadašche. Ale wón běšche na šmjercz khory. Wschitzy šławni lěčarjo k njemu pschikhadžachu. Woni jeho pschepytachu a dachu lěčarstwo, ale štrowy kral njebu. Duž hiščeže po šławniščeho lěčarja w zušym kraju pšłachu. Ale tež wón kralej pomhacz njemóžesche. Škóncžnje jemu šrěđt na myšle pschidže: hdy by so kral kschlu špokojneho čłowjeka wobleť, potom mohł wuštrwjeny bycz. Duž so wschitzy na kralowškim dworje šwjeřelichu. Šbšłow pšłachu, so bychu kschlu špokojneho čłowjeka pschijesli. Ale woni žaneho nješamachu ani na kralowškim dworje bjes wošebnymy, ani w městach bjes měičžanami, ani na kraju bjes burami a džělaczerjemi. Ludžo běchu wchitzy nješpokojni. Duž so kral šam na pucz nastaji, so by špokojneho čłowjeka pytal. Wón da so wot domu do domu nořycz, ale špokojneho čłowjeka nješadeńdže. Wón chzysche so hižo jašo wrěčicz, duž jařlyšcha: so daloko w lěřu khudy muž byđli, kotryž je špokojom. Šeho tam do nješechu a muža namachu, kotryž drjewo rubajche.

„Šy ty špokojom?“

„Šaj, kralo, ja šym špokojom, lěš mje sežiwi zyle lěto, ja a moja žona a moje džěčzi šmy štrowi, na ničim nušu nimamy, ja šym špokojom.“

Duž jeho kral šwjeřeleny wo kschlu proscheschche.

„Kschlu“, džělaczer nastrožany wotmolwi, „ja nimam.“

S teje bajki my nawuknjemy, so bošastwo šbožowne nječžini. Špokojny je tón, kiž je bohabořajny a ma došč a wjazy šebi nježada, hacž trjeba.

Al tón kral — so ty praschesch. Šaj, tón bu štrowy tež bjes kschle. Wón so přjedy došč ja šwój lud starať njeběšche. Nětko běšche ludowu staroscz a nušu šěnať, pschi tym šaby šam na šwoju staroscz a nušu. Wón so šhraba šwój lud šbožowny a špokojny čžinicz. Tak bu wuštrwjeny a běšche hiščeže dolhe lěta živy k žohnowanju šwojeho luda.

To budž nam dobra wuczba na to lube nowe lěto!

Něšchto k rošpominanju.

Włody přnyž žadašche šebi, so by pucz k njebješam pšnať; duž so šwojeho wuczera woprascha, tať móže Jesuřa namacz. Tón jemu wotmolwi, so móže šebi na tajke wězy hiščeže pomyšlicz, hdyž budže šary. „Ně“, wotmolwi přnyž, „ja šym na pohrjebniščezu pobyl a šym rowy pscheměřil a jich wjele namakal, kotrež běchu kschišche hacž ja.“

„Pomhaj Bóh“ je wot něťka niz jenož pola šnjewow duchownych, ale tež **we wschěch pschewawarňjach „Šserb. Nowin“** na wřach a w Budyšchinje dostacz. **Na šchtwóřcz lěta** płaczzi wón **40 np.**, jenotliwe čžizla so po **4 np.** pschedawaju.